

ธนาคารแห่งประเทศไทย

สรุปภาวะธุรกิจภาคเหนือไตรมาสที่ 3 และแนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2560

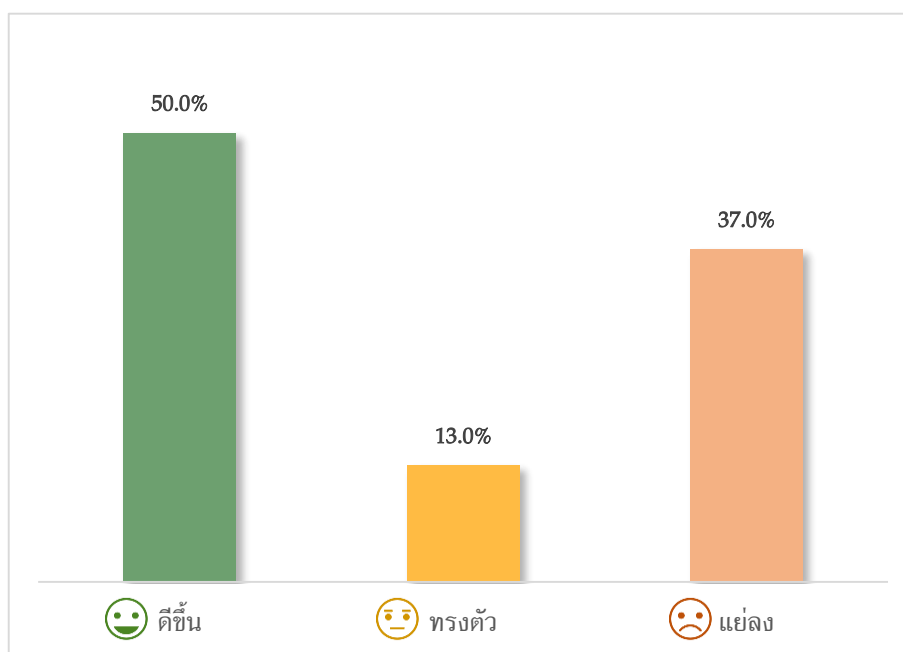
ภาพรวมภาวะธุรกิจภาคเหนือในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ขยายตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไป ธุรกิจผลิตเพื่อส่งออกขยายตัวต่อเนื่อง โดยเฉพาะสินค้าเกษตรแปรรูปประเภทอาหารญี่ปุ่น ขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์กลุ่มอุตสาหกรรมยานยนต์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (High Value Added) คำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นมากทั้งตลาดเอเชีย ยุโรป และอเมริกา กลุ่มเซรามิกที่ใช้นวัตกรรมใหม่ มีความต้องการสูงขึ้น ขณะที่ผู้ประกอบการที่ไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตได้ ต้องปรับลดต้นทุนและลดราคาเพื่อรักษายอดขาย ธุรกิจท่องเที่ยวและที่เกี่ยวข้องขยายตัวต่อเนื่อง สินค้าและบริการกลุ่มโรงแรมภัตตาคาร และจัดเลี้ยง (Hotel, Restaurant, Catering/Cafe'/Canteen: HORECA) ได้รับานิสงค์จากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวจีนทั้งกลุ่มทัวร์และนักท่องเที่ยวอิสระ (Foreign Individual Tourism: FIT) ในภาคเหนือตอนบน ขณะที่ภาคเหนือตอนล่างได้รับผลดีจากกิจกรรมประชุมสัมมนาที่เพิ่มขึ้น ยอดขายกลุ่มสินค้าคงทน ได้แก่รถยนต์และจักรยานยนต์เพิ่มขึ้น แต่กระจุกตัวในกลุ่มลูกค้าที่มีรายได้ประจำระดับกลาง-บน จากการส่งเสริมการขายและการให้เช่าซื้อโดยบริษัทลิสซิ่งในเครือผู้ผลิตรถยนต์ และสถาบันการเงินที่ทำตลาดด้านนี้มากขึ้น ขณะที่ยอดขายเครื่องใช้ไฟฟ้าและสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปลดลง เพราะกำลังซื้อครัวเรือนยังอ่อนแอ นอกจากนี้ ผู้ประกอบการท้องถิ่นยังต้องเผชิญการแข่งขันจากส่วนกลางทั้ง Modern Trade ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ความระมัดระวังของธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อ จากการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการบางรายต้องกู้ยืมนอกระบบเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์และรับเหมาภาคเอกชนลดลงมาก ผู้ประกอบการในภาครับเหมาหลายรายปรับตัวไปรับงานก่อสร้างของภาครัฐแทน ทำให้การประมูลงานภาครัฐมีการแข่งขันสูงขึ้น กำไรลดลง

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เชื่อว่า ธุรกิจจะปรับตัวดีขึ้น โดยคาดว่าธุรกิจท่องเที่ยวจะยังขยายตัวต่อเนื่อง เพราะมียอดจองโรงแรมและชำระเงินล่วงหน้าถึงปลายปีในสัดส่วนสูง ธุรกิจผลิตเพื่อส่งออก ได้แก่เกษตรแปรรูปมีคำสั่งซื้อถึงเดือนพฤศจิกายน จึงมั่นใจและมีแผนลงทุนด้านเครื่องจักรเพิ่ม อย่างไรก็ตาม ผลดีจากการส่งออกและการท่องเที่ยวยังไม่กระจายไปอย่างทั่วถึง ประกอบกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งในปีก่อนยังมีภาระหนี้สินและมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเพื่อซื้อปัจจัยการเพาะปลูก และรายจ่ายจำเป็นในครัวเรือน เช่น การศึกษาบุตร จึงมีเงินเหลือเพื่อใช้จ่ายใช้สอยสินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปไม่มากนัก¹

¹ สรุปผลจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักธุรกิจ องค์กรภาคเอกชน และหน่วยงานภาครัฐในภาคเหนือ ช่วงไตรมาส 3/2560 รวม 74 ราย ประกอบด้วย จ. เชียงใหม่ 42 ราย ลำพูน 8 ราย ลำปาง 4 ราย เชียงราย 1 ราย พิชณุโลก 10 ราย นครสวรรค์ 5 ราย กำแพงเพชร 1 ราย สุโขทัย 2 ราย และพิจิตร 1 ราย

แนวโน้ม Q4 2560	มุมมองกิจกรรมเศรษฐกิจของธุรกิจเมื่อเทียบไตรมาสเดียวกันปีก่อน
ภาคการผลิตและส่งออก ▲	แนวโน้มยอดขายยังเพิ่มขึ้น จากคำสั่งซื้อในกลุ่มสินค้าเกษตรแปรรูปและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ จากเอเชีย ยุโรปและอเมริกาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ภาคการท่องเที่ยว ▲	ธุรกิจท่องเที่ยวภาคเหนือจะยังคงขยายตัวต่อเนื่อง ตามจำนวนนักท่องเที่ยวจีน สะท้อนจากการจองทัวร์กับบริษัทนำเที่ยวเพิ่มขึ้นถึงช่วงปลายปี 2560 อย่างไรก็ตาม จังหวัดเชียงใหม่มีข้อจำกัดด้านสนามบินที่รองรับผู้โดยสารและปริมาณการจราจรทางอากาศ
การบริโภค ■	การบริโภคทรงตัว รายได้จากการส่งออกและภาคท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นยังไม่ส่งผ่านไปที่การใช้จ่าย เนื่องจากครัวเรือนต้องนำรายได้ส่วนหนึ่งไปชำระหนี้สินและซื้อปัจจัยการผลิต
ภาคอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ▼	ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ยังคงซบเซา ทั้งโครงการแนวราบและแนวสูง จากคำสั่งซื้อของผู้บริโภคลดลง ประกอบกับสถาบันการเงินยังคงระมัดระวังการให้สินเชื่อ และภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตาม งานก่อสร้างภาครัฐจะปรับตัวดีขึ้นจากการตั้งเบิกเหลิ่อมปีงบประมาณและเริ่มมีงานในช่วงต้นปีงบประมาณใหม่

ความเชื่อมั่นสภาวะธุรกิจในประเทศ 12 เดือนข้างหน้า

ที่มา: ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการในภาคเหนือ ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 จำนวน 54 ราย

จากข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจสาขาต่าง ๆ ในภาคเหนือ จำนวน 54 ราย ในช่วงไตรมาสที่ 3 ต่อความเชื่อมั่นของธุรกิจช่วง 12 เดือนข้างหน้า พบว่าผู้ประกอบการร้อยละ 50 เห็นว่าธุรกิจจะปรับตัวดีขึ้น จากปัจจัยสนับสนุนด้านการเมือง เช่น การประกาศกำหนดการเลือกตั้ง และความชัดเจนในนโยบายของรัฐบาล ขณะที่ผู้ประกอบการร้อยละ 13 เห็นว่าธุรกิจจะทรงตัว และผู้ประกอบการร้อยละ 37 เห็นว่าธุรกิจจะแย่ลง เนื่องจากคำสั่งซื้อในประเทศยังไม่ฟื้นตัวดี

การผลิตเพื่อส่งออก: ส่วนใหญ่ขยายตัวต่อเนื่อง ทั้งตลาดเอเชีย ยุโรป และอเมริกา

ผู้ประกอบการผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่เห็นว่า การส่งออกในไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ยังขยายตัวต่อเนื่อง มีความต้องการจากตลาดต่างประเทศทั้งเอเชีย ยุโรป และอเมริกา และกระจายตัวดีในหลายกลุ่มสินค้า เช่น สินค้าแปรรูปเกษตร ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะกลุ่มอุปกรณ์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูง มีคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นมาก

สินค้าเกษตรแปรรูป อุปสงค์จากต่างประเทศขยายตัวต่อเนื่อง ตามความต้องการผักผลไม้แปรรูป อาหารญี่ปุ่น ผลไม้สด(ลำไย) โดยมีการผลิตเต็มกำลังตามคำสั่งซื้อจนถึงสิ้นไตรมาส 3 ส่วนหนึ่งเกิดจากผู้ประกอบการมีการบริหารจัดการวัตถุดิบให้ออกสู่ตลาดในระดับที่เหมาะสมตลอดปี **สินค้าชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์พื้นฐาน** เช่น มอเตอร์ สายใยแก้วนำแสง (fiber optic) มีคำสั่งซื้อต่อเนื่อง แต่ไม่สามารถผลิตได้ทันตามคำสั่งซื้อเนื่องจากขั้นตอนการผลิตต้องอาศัยแรงงานคนเป็นหลัก ส่วนประกอบในโทรศัพท์มือถือ smartphone มีแนวโน้มดีขึ้นตามคำสั่งซื้อจากจีน กลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ใน อุตสาหกรรมยานยนต์ และกลุ่มอุปกรณ์ Data Center ได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นมากจากยุโรป เป็นสำคัญ **กลุ่มเซรามิกประเภทเครื่องใช้บนโต๊ะอาหาร** ที่มีการใช้นวัตกรรม ได้รับคำสั่งซื้อจากต่างประเทศสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม สินค้ากลุ่มเครื่องแต่งกาย ยอดขายลดลง เนื่องจากคู่แข่งในต่างประเทศยังมีสต็อกคงค้างจำนวนมาก ขณะที่**สินค้าอุปกรณ์การแพทย์** ถูกกีดกันทางการค้าจากนโยบายของสหรัฐอเมริกา **เครื่องใช้ในครัวเรือน** ได้รับผลกระทบจาก พ.ร.ก. แรงงานต่างด้าว ขาดแคลนแรงงาน ทำให้กำลังการผลิตลดลง

สำหรับปริมาณการผลิตและส่งออกในไตรมาสที่ 4 ปี 2560 คาดว่ายังคงขยายตัวดี สะท้อนจากคำสั่งซื้อสินค้าเกษตรแปรรูป และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งจากเอเชีย ยุโรปและอเมริกา

ล่วงหน้า ยังเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีความได้เปรียบคู่แข่งในด้านคุณภาพ และเน้นลูกค้ากลุ่ม niche market รวมทั้งกลุ่มสินค้าที่ใช้นวัตกรรมในการผลิต

การท่องเที่ยว: ขยายตัวต่อเนื่องตามจำนวน นักท่องเที่ยวจีนทั้งกลุ่มทัวร์และกลุ่ม FIT

ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในภาคเหนือตอนบน เช่น เชียงใหม่ เชียงราย ขยายตัวดี ตามการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวจีนทั้งแบบกรุ๊ปทัวร์และกลุ่ม FIT โดยส่วนหนึ่งได้รับผลดีจากการเปิดเส้นทางบินตรงจากเมืองสำคัญของจีนมาเชียงใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง ทั้ง ธุรกิจโรงแรม รถเช่า ร้านอาหาร สปา ร้านค้าจำหน่ายของที่ระลึก ร้านอาหารและภัตตาคารมียอดขายเพิ่มขึ้น ส่วนภาคเหนือตอนล่างได้รับผลดีจากกิจกรรมประชุมสัมมนาทั้งภาครัฐและเอกชนไทย

ในไตรมาส 4/2560 คาดว่าธุรกิจท่องเที่ยวภาคเหนือจะยังคงขยายตัวต่อเนื่อง สะท้อนจากนักท่องเที่ยวจีนมีการจองทัวร์ล่วงหน้ากับบริษัทนำเที่ยวเพิ่มขึ้นจนถึงช่วงปลายปี 2560 อย่างไรก็ตาม จังหวัดเชียงใหม่ยังมีข้อจำกัดด้านสนามบินที่รองรับผู้โดยสารและปริมาณการจราจรทางอากาศ

ธุรกิจโรงแรมระดับ 4-5 ดาว ยอดขายปรับดีขึ้น โดยเฉพาะจังหวัดท่องเที่ยวสำคัญ เช่น เชียงใหม่ เชียงราย โดยลูกค้าชาวจีนทั้งแบบกลุ่มทัวร์และ FIT มีคุณภาพสูงขึ้น เข้าพักโรงแรมระดับบน (4-5 ดาว) มากขึ้น ขณะที่โรงแรมระดับล่าง-กลาง (1-3 ดาว) ลูกค้าเข้าพักน้อยลง ทั้งจากลูกค้าที่ walk in ลดลง และถูกแย่งส่วนแบ่งการตลาดจากผู้ให้บริการที่พัก ทั้งโรงแรมใหม่ กลุ่ม budget hotel และ ธุรกิจ service apartment นอกจากนี้ มีกลุ่มทุนใหญ่จากส่วนกลางของไทย และจีน เข้ามาลงทุนซื้อหรือเช่า

อาคารเก่าและนำมาปรับปรุงเป็นโรงแรมมากขึ้น **ธุรกิจนำเที่ยว ยอดขายดีขึ้น** โดยเฉพาะในช่วง Golden Week (วันชาติจีน) ช่วงปลายเดือน กันยายน – ตุลาคม **ธุรกิจรถเช่า ภาคเหนือ ตอนบนยอดขายทรงตัว** ตามจำนวนนักท่องเที่ยวไทยที่เดินทางมาเที่ยวน้อยลงในช่วงเดือนตุลาคม **ธุรกิจร้านอาหาร ในภาคเหนือตอนบนที่พึ่งพานักท่องเที่ยวไทยโดยเฉพาะกลุ่มประชุมสัมมนาภาครัฐ ยอดขายลดลงแต่กลับไปเพิ่มในภาคเหนือตอนล่างแทน** ส่วนหนึ่งเนื่องจากข้อกำหนดของทางการที่มีให้หน่วยงานท้องถิ่นเดินทางจัดประชุมสัมมนาต่างจังหวัดที่มีระยะทางเกินกว่า 400 กิโลเมตร

แนวโน้มไตรมาส 4 ปี 2560 คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น จาก 1) การเปิดเส้นทางบินใหม่มาภาคเหนือเพิ่มขึ้น 2) เชียงใหม่ยังเป็นจุดหมายท่องเที่ยวที่อยู่ในความสนใจของคนจีน สะท้อนจาก มีการเข้าชมเว็บไซต์และการรีวิวการเข้ามาท่องเที่ยวในภาคเหนือมากขึ้น 3) เริ่มมียอดจองโปรแกรมทัวร์และที่พักล่วงหน้าในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนจากลูกค้ากลุ่มคนจีน และ 4) ภาครัฐจะเร่งใช้งบประมาณด้านต่างๆ ในช่วงต้นปีงบประมาณ จะทำให้คนไทยมีการเดินทางมาภาคเหนือเพื่อประชุมสัมมนามากขึ้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของท่าอากาศยานเชียงใหม่ยังมีข้อจำกัดด้านการรองรับผู้โดยสาร (Supply Constraint) ซึ่งเต็มขีดความสามารถแล้ว

อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง: ยอดขายยังลดลง ทั้งโครงการแนวราบและแนวสูง

ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ธุรกิจบ้านจัดสรรและคอนโดมิเนียมยอดขายลดลงจากระยะเดียวกันปีก่อนทั้งบ้านแนวราบและแนวสูง เนื่องจากผู้บริโภคมีกำลังซื้อลดลง ประกอบกับสถาบันการเงินยังคงระมัดระวังการให้สินเชื่อเพื่อป้องกันการเกิดหนี้เสีย สะท้อนจากอัตราการปฏิเสธสินเชื่อลูกค้าตลาดล่างสูงกว่าตลาดบน สาเหตุจากรายได้ระดับฐานรากยังไม่แน่นอน โดยผู้ประกอบการ

ท้องถิ่นให้มุมมองว่า สถาบันการเงินยังคงเข้มงวดสินเชื่อโครงการอสังหาริมทรัพย์ ขณะเดียวกันภาวะการแข่งขันรุนแรงขึ้นทั้งจากผู้ประกอบการในท้องถิ่นและส่วนกลาง ธุรกิจต้องปรับตัวด้วยการใช้กลยุทธ์ลดราคาเพื่อส่งเสริมการขาย เร่งระบายสต็อกและปรับลดค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อพยายามปรับระดับประคองธุรกิจและรอดูทิศทางเศรษฐกิจในอนาคต สอดคล้องกับยอดขายของ**ธุรกิจค้าวัสดุก่อสร้างท้องถิ่นที่ลดลง** งานภาคเอกชนลดลงเนื่องจากผู้ประกอบการลงทุนใหม่น้อยมาก ขณะที่การแข่งขันสูงขึ้นทั้งผู้ประกอบการท้องถิ่นและจากส่วนกลาง **ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างภาครัฐทรงตัว** ส่วนใหญ่เป็นงานโครงการขนาดเล็กที่มีการดำเนินการสร้างเสร็จพร้อมส่งมอบ และอยู่ระหว่างขั้นตอนการขอเบิกเงิน

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2560 คาดว่าตลาดอสังหาริมทรัพย์และภาวะการก่อสร้างยังคงลดลง ตามกำลังซื้อภาครัฐที่อ่อนแอและความระมัดระวังของสถาบันการเงินในการให้สินเชื่อรายย่อยและสินเชื่อโครงการ ขณะที่ผู้ประกอบการต้องเผชิญกับการแข่งขันสูง ทำให้ความเชื่อมั่นภาคธุรกิจยังไม่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม **คาดว่า งานก่อสร้างภาครัฐจะขยายตัว** จากการตั้งเบิกเหลือมปีงบประมาณและเริ่มมีงานในปีงบประมาณใหม่ 2561 ททยอยเข้ามา

การบริโภคภาคเอกชน: ทรงตัว ธุรกิจจำหน่ายรถยนต์และรถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้น ขณะที่สินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปลดลง

ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 ผู้ประกอบการค้าปลีกและส่ง เห็นว่า**ธุรกิจจำหน่ายรถยนต์และจักรยานยนต์** โดยเฉพาะภาคเหนือตอนบน มียอดขายเพิ่มขึ้น จากกิจกรรมส่งเสริมการขายทั้งจากบริษัทผู้ผลิตรถยนต์ และบริษัทลิสซิ่งในเครือ ยอดขายส่วนใหญ่มาจากกลุ่มผู้มีรายได้ประจำระดับกลาง-บน ประกอบกับสถาบันการเงินมีการแข่งขันให้สินเชื่อรถยนต์มากขึ้น เช่น ควาร์น 0% และผ่อนระยะยาว รวมทั้งมีการเปลี่ยนรถคันใหม่

บ้างหลังจากกรรทที่ซื้อตามนโยบายรถคันแรกครบกำหนด รถยนต์นั่งขนาดเล็กประหยัคพลังงาน ยอดขายปรับดีขึ้น ขณะที่รถอเนกประสงค์ประเภท SUV กำลังซื้อจำกัดเฉพาะลูกค้าระดับบน **ธุรกิจค้าปลีกค้าส่งขนาดใหญ่** ยอดขายเพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าหมวด HORECA โดยได้รับผลดีจากจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องในจังหวัดภาคเหนือตอนบน

อย่างไรก็ตาม กำลังซื้อส่วนใหญ่ของภาคเหนือยังไม่ฟื้นตัว สะท้อนจากยอดขาย**สินค้าอุปโภคบริโภคทั่วไปและเครื่องใช้ไฟฟ้าให้ภาคครัวเรือนลดลง** เนื่องจากฐานรากยังอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วงจากราคาผลผลิตตกต่ำ รายได้เกษตรกรในภาคเหนือลดลง ประกอบกับเกษตรกรหลายพื้นที่ในภาคเหนือตอนล่างโดยเฉพาะนครสวรรค์ ยังไม่สามารถเริ่มทำนาปีได้ จากปัญหาน้ำท่วม อีกทั้งลูกค้ากลุ่มราชการที่เคยใช้งบประมาณในการซื้อเครื่องใช้ไฟฟ้าก่อนสิ้นปีงบประมาณ ชะลอและระมัดระวังการจัดซื้อเนื่องจากอยู่ในช่วงเข้มงวดการตรวจสอบการใช้งบประมาณ นอกจากนี้ยอดขายสินค้ากลุ่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการบริโภคที่เข้มงวดมากขึ้น

แนวโน้มไตรมาสที่ 4 ปี 2560 ผู้ประกอบการส่วนใหญ่คาดว่า การบริโภคภาคเอกชนจะทรงตัว รายได้จากการส่งออกและภาคการท่องเที่ยวจะกระจุกตัวเฉพาะในกลุ่ม ไม่ส่งผ่านไปที่ธุรกิจอุปโภคบริโภคทั่วไปเท่าที่ควร ขณะที่ครัวเรือนฐานรากที่พึ่งพาภาคเกษตรยังมีรายได้สุทธิเหลือน้อยจากราคาผลผลิตตกต่ำและภาระหนี้สินที่เกิดจากภัยแล้งในปีก่อน อีกทั้งครัวเรือนส่วนใหญ่ต้องนำรายได้ไปชำระหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ และต้องใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นก่อน และยังมีปัจจัยเสี่ยงจากภัยธรรมชาติที่ส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อของกลุ่มเกษตรกร ทำให้ sentiment ของเกษตรกรยังไม่ดีขึ้น จากการสำรวจพบว่า เกษตรกรหันไปซื้อปุ๋ยและยาฆ่าแมลง

เกรดต่ำ ราคาถูกแทนสินค้าคุณภาพดีราคาแพง ซึ่งอาจส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่และรายได้ของเกษตรกรในระยะต่อไปลดลง

เจาะลึกด้านการบริโภค:

เศรษฐกิจในภาพรวมดีขึ้น แต่ยังมีเสียงบ่นว่าเศรษฐกิจไม่ดี

จากประมาณการเศรษฐกิจไทยปี 2560 และปี 2561 ที่มีแนวโน้มขยายตัวต่อเนื่องร้อยละ 3.8 ต่อปี โดยแรงขับเคลื่อนมาจากการส่งออกสินค้าและการท่องเที่ยวที่ดีขึ้นต่อเนื่อง แต่พบว่า การจับจ่ายใช้สอยของประชาชนกลุ่มฐานราก โดยเฉพาะเกษตรกรในแถบภาคเหนือตอนล่างไม่ได้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน และยังคงเกิดได้จากโรงรับจำนำหรือสถานธนาหุบาล พบว่ามีกรยัดเวลากรจำนำทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวมีสาเหตุจาก

- เกษตรกรประสบ**ปัญหาภัยแล้ง**อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557-2559 ทำให้มีหนี้สินเพิ่มขึ้น และกลุ่มที่มีหนี้สูงอยู่แล้วย่อมไม่สามารถกู้เพิ่มได้
- **ปัญหาราคาพืชผลอยู่ในระดับต่ำ** แต่ต้นทุนการผลิตสูงทำให้ในบางกรณีรายได้สุทธิของเกษตรกรติดลบ และมีกรณีที่เกษตรกรหลายรายไม่เก็บเกี่ยวผลผลิตเพราะไม่คุ้มทุน
- **ปัญหาน้ำท่วมขังในนาข้าว**ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2560 เป็นต้นมา บางพื้นที่ยังไม่สามารถเพาะปลูกได้ ทำให้เกษตรกรไม่มีรายได้

การจ้างงาน ค่าจ้าง และราคา: การจ้างงานในภาพรวมไม่เพิ่มขึ้น

ไตรมาสที่ 3 ปี 2560 **ธุรกิจผลิตเพื่อส่งออกส่วนใหญ่มีการจ้างแรงงานเพิ่มน้อย**มากขึ้นส่วนหนึ่งเพราะยังผลิตไม่เต็มกำลังการผลิต ประกอบกับธุรกิจส่วนใหญ่ปรับเปลี่ยนไปใช้ระบบ

automation ทำงานแทนคนมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกเว้นการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์บางกลุ่มที่เพิ่มสายการผลิตและยังเน้นใช้แรงงานเป็นหลัก ยังมีความต้องการแรงงานเพิ่ม รวมทั้งเพิ่มการทำงานล่วงเวลา ขณะที่บางธุรกิจยังไม่สามารถใช้เครื่องจักรแทนแรงงานคนได้ทั้งหมด เนื่องจากบางขั้นตอนการผลิตต้องอาศัยแรงงานคน เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องประดับในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมแม่สอดและลำพูน อุตสาหกรรมแปรรูปเกษตรมีการจ้างงาน Outsource เพิ่มขึ้นเล็กน้อยตามฤดูกาล

อัตราค่าจ้างมีความแตกต่างกันในระดับ แรงงานพื้นฐาน ค่าจ้างโดยรวมอยู่ในระดับทรงตัว ธุรกิจส่วนใหญ่จ่ายตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำหรือมากกว่า ธุรกิจผลิตที่อาศัยแรงงานฝีมือมีการปรับเพิ่มสวัสดิการและ incentive ให้สูงขึ้นเพื่อรักษาแรงงาน ด้านประสิทธิภาพแรงงานกลุ่มอุตสาหกรรมปรับดีขึ้น แต่ไม่มีการสรรหาทดแทนกรณีลาออกหรือเกษียณอายุ เนื่องจากยังมีความจำเป็นต้องควบคุมต้นทุนการผลิตเพื่อรักษาสัดส่วนกำไร แต่ใช้วิธีให้แรงงานสามารถทำงานได้หลายหน้าที่ขึ้น

ด้านการปรับราคาสินค้า ธุรกิจส่วนใหญ่ยังคงราคาสินค้าไว้ โดยธุรกิจผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ปรับราคาเพิ่มได้ยาก เนื่องจากส่วนใหญ่ขายให้กับบริษัทแม่ สินค้าบางชนิดมีแนวโน้มต้องปรับลดราคา เนื่องจากเป็นสินค้าแบบเดิม ธุรกิจจำหน่ายเครื่องใช้ไฟฟ้า บ้านจัดสรร ธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค ไม่สามารถปรับราคาได้ เนื่องจากกำลังซื้อต่ำ ขณะที่การแข่งขันสูง กลุ่มแปรรูปเกษตร ที่มีลูกค้าตลาดกลางถึงล่าง การแข่งขันสูง ไม่สามารถปรับราคาเพิ่มขึ้นได้ อย่างไรก็ตาม ธุรกิจที่มีมูลค่าเพิ่มสูงจะมีอำนาจต่อรองสูงขึ้น สามารถปรับราคาได้โดยบวกความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนได้ด้วย เช่น ธุรกิจเซรามิก เสื้อผ้าสิ่งทอ และธุรกิจผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือน มีการ

ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิต ทำให้สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น ช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจได้ดีขึ้น

รวบรวมและจัดทำโดย
ส่วนเศรษฐกิจภาค
สำนักงานภาคเหนือ
พฤษภาคม 2560